

طراحی خانه سالمندان در بروجردها با رویکرد حس تعلق به مکان^۱

معصومه زکی پور^{۱*}، مرتضی ملکی^۲

۱- پژوهشگر کارشناسی ارشد، گروه معماری، واحد دورود، دانشگاه آزاد اسلامی، دورود، ایران

www.Zakipour.design@gmail.com

۲- استادیار مدعو، گروه معماری، واحد همدان، دانشگاه بوعلی سینا، همدان، ایران

www.Mortezamaleki87@gmail.com

چکیده

این پژوهش در پی یافتن معیارهای مشترک و منتخب از رویکردهای مختلف در جهت اعمال در فضاهای جدید مسکونی سالمندان است. در این راستا پروژه حاضر قصد دارد با به کارگیری مطالعات انجام شده در زمینه دلبستگی انسان به مکان، به طراحی خانه سالمندان با هدف ارتقای پیوند انسان و مکان بپردازد. طراحی خانه سالمندان تنها یک مسئولیت فیزیکی نیست، بلکه فرایندی اجتماعی است و افراد مسئول در این زمینه، باید آگاهی اجتماعی داشته و طراحی فیزیکی فضاهای مسکونی، آماده سازی محیط و پیوند آن با فضاهای همسایگی شهری و جامعه، همگی باید در پاسخگویی به حقایق و واقعیت های سالخوردگی برنامه ریزی شوند و به کیفیت زندگی سالمندان باید توجه شود. در این راستا ابتدا با روش توصیفی-تحلیلی به گردآوری مبانی نظری لازم برای پژوهش می پردازیم. سپس نمونه های موردی انتخاب شده ی موفق دنیا یعنی خانه ی سرویس روستایی لژاتون، لژا در نروژ و دهکده سالمندی پینل، که از بهترین نمونه های خانه ی سالمندان با توجه به حس مکان هستند؛ بررسی می شوند و در نهایت با در نظر گرفتن مباحث اقلیمی و شرایط فیزیکی سایت، خانه سالمندانی در شهرستان بروجردها، طراحی می شود.

واژه های کلیدی: خانه سالمندان، حس تعلق به مکان، سر زندگی، کیفیت زندگی.

۱-۱- مقدمه

از نشانه های سلامت و ترقی هر جامعه، شیوه ی برخورد آن جامعه با قشر سالمند است. تکریم و تهیه اسباب آسایش قشری که یک عمر زحمت کشیده و نسل بعدی را در خود پرورانده است، از کمترین کارهای همان نسل دوم خواهد بود. در دین اسلام و مذهب شیعه، از پیامبر اکرم (ص) و ائمه ی اطهار، احادیث فراوانی مبنی بر احترام به سالمندان وجود دارد. امروزه خانه سالمندان به عنوان مکانی برای نگهداری سالمندان بسیار مورد توجه قرار گرفته است و به امری اجتناب ناپذیر در زندگی شهرنشینان تبدیل شده است. آشکار است با افزایش کمیت جمعیت سالمندی، مسایل و مشکلات حمایتی، اجتماعی، توانبخشی و... در آنها افزایش می یابد. تغییر شکل فرهنگ جامعه به شکل امروزینش را شاید نشود به آنچه پیش از این بوده برگرداند و سالمندان را در آغوش خانواده ها، اداره کرد؛ اما می شود شرایط محیطی آنان را به بهترین شکل ممکن تغییر داد. این رساله در پی یافتن معیارهای مشترک و منتخب از رویکردهای مختلف در جهت اعمال در فضاهای جدید مسکونی سالمندان است. در این راستا پروژه حاضر قصد دارد با به کارگیری مطالعات انجام شده در زمینه دلبستگی انسان به مکان، به طراحی خانه سالمندان با هدف ارتقای پیوند انسان و مکان بپردازد. طراحی خانه سالمندان تنها یک مسئولیت فیزیکی نیست، بلکه فرایندی اجتماعی است و افراد مسئول در این زمینه، باید آگاهی اجتماعی داشته و طراحی فیزیکی فضاهای مسکونی،